

Věc C-602/23

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora**

Datum doručení:

3. října 2023

Předkládající soud:

Verwaltungsgerichtshof (Rakousko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

20. září 2023

Navrhovatel v řízení o opravném prostředku „Revision“:

Finanzamt für Großbetriebe

Další účastníci řízení:

Franklin Mutual Series Funds – Franklin Mutual
European Fund in San Mateo

Předmět původního řízení

Omezení volného pohybu kapitálu – Nevrácení daně z příjmů z kapitálového majetku – Zachování vyváženého rozdělení zdaňovací pravomoci

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, článek 267 SFEU

Předběžné otázky

1. Představuje takové ustanovení, jako je § 188 [Investmentfondsgesetz 2011 (zákon o investičních fondech z roku 2011, dále jen „InvFG 2011“)], v jehož důsledku je v Rakousku u zahraničních entit, které jsou srovnatelné s některou tuzemskou korporací, v případě, že naplňují materiální znaky SKIPCP ve smyslu směrnice 2009/65/ES a nemohly by tedy v tuzemsku působit jako korporace, protože pro takové entity je v Rakousku stanovena pouze právní forma transparentního podílového fondu, vyloučeno vrácení daně z příjmů z kapitálového majetku, omezení volného pohybu kapitálu podle článku 63 SFEU?

2. V případě kladné odpovědi na tuto otázku: Je situace tuzemské korporace, která svá aktiva investuje v souladu se zásadami rozložení rizika, avšak vzhledem k tomu, že svůj kapitál nezískala od veřejnosti, není SKIPCP, a proto může i v tuzemsku působit jako korporace, na jedné straně, objektivně srovnatelná se situací zahraničního investičního subjektu, který by s ohledem na to, že svůj kapitál získal od veřejnosti, byl podle vnitrostátních zásad SKIPCP, a proto by v tuzemsku nemohl působit jako korporace, na straně druhé?

3. V případě kladné odpovědi na tuto otázku: Je omezení volného pohybu kapitálu odůvodněno zachováním vyváženého rozdělení zdaňovací pravomoci, protože cílem § 186 a 188 InvFG 2011 je zajistit, aby ani vnitrostátní, ani zahraniční retailový fond nemohl bránit transparentnímu zdanění podílníků a že tedy ke zproštění povinnosti odvést daň z příjmů z kapitálového majetku na úrovni podílníků dojde pouze v případech, kdy se Rakousko vzdalo svého práva na zdanění ve smlouvě o zamezení dvojímu zdanění?

Uváděná ustanovení unijního práva

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP), článek 63 SFEU

Uváděná ustanovení vnitrostátního práva

§ 2, § 3, § 46, § 186 a § 188 InvFG 2011 ve znění vyhlášeném v BGBl. I č. 77/2011, § 93 Einkommensteuergesetz (zákon o dani z příjmů, zkráceně „EStG“), § 21 Körperschaftssteuergesetz 1988 (zákon o korporáční dani z roku 1988, dále jen „KStG 1988“)

V § 186 InvFG 2011 bylo stanoveno: „(1) Rozdělené výnosy z příjmů [...] snížené o náklady, které v souvislosti s nimi vynaložil investiční fond, jsou u podílníka zdanitelnými příjmy. [...]“

Ustanovení § 188 InvFG 2011 stanovilo: „Ustanovení § 186 se použijí rovněž na zahraniční investiční fondy. Za zahraniční investiční fond se bez ohledu na právní formu považují jakákoli aktiva podléhající cizímu právu, která jsou na základě zákona, stanov nebo skutečné praxe investována v souladu se zásadami rozložení rizika. [...]“

§ 21 odst. 1 bod 1a KStG 1988 stanoví:

„1a. Osobám s omezenou daňovou povinností usazeným v některém členském státě Evropské unie nebo státě Evropského hospodářského prostoru, s nímž se uskutečňuje neomezená vzájemná správní pomoc a pomoc při vymáhání daní, se na žádost vrátí daň z příjmů z kapitálového majetku, které jim plynou [...], pokud daň z příjmů z kapitálového majetku na základě smlouvy o zamezení dvojímu zdanění nelze započíst ve státě, jehož jsou rezidenty. Osoba povinná k dani je povinna prokázat, že daň z příjmů z kapitálového majetku nelze zcela ani zčásti započíst.“

Uváděná unijní judikatura

Rozsudek ze dne 10. dubna 2014, Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C- 190/12, EU:C:2014:249

Rozsudek ze dne 21. června 2018, Fidelity Funds a další, C- 480/16, EU:C:2018:480

Rozsudek ze dne 20. září 2018, EV, C- 685/16, EU:C:2018:743

Rozsudek ze dne 4. října 2018, Komise v. Francie (Zálohová srážková daň z příjmů z kapitálového majetku), C-416/17, EU:C:2018:811

Rozsudek ze dne 7. dubna 2022, Veronsaajien oikeudenvaltontayksikkö (Osvobození investičních fondů zřízených podle smluvního práva od daně), C- 342/20, EU:C:2022:276

Stručný popis skutkového stavu a řízení

- 1 Další účastnice řízení je subjekt kolektivního investování usazený ve Spojených státech. Jedná se o *series* – tedy samostatný soubor majetku – svěřenského fondu (*trust*) usazeného ve Spojených státech (Delaware). Podle práva Spojených států (Delaware Statutory Trust Act, 12 Del. C. § 3801 a násl.) se svěřenský fond považuje za samostatnou právnickou osobu, která má aktivní i pasivní legitimaci. Uvedený svěřenský fond je podle práva Spojených států občanskoprávním vlastníkem souboru majetku přičitatelného další účastnici řízení a další účastnice řízení je jeho ekonomickým vlastníkem. Každá *series* je podle práva Spojených států korporací podléhající daňové povinnosti. Daňové povinnosti ve Spojených státech podléhají veškeré tuzemské i zahraniční příjmy včetně příjmů z realizovaných kapitálových zisků. Přičtení příjmů podílníkům je ve Spojených státech podmíněno [jejich] rozdělením; v opačném případě dojde k přičtení ve prospěch *series* (nedochází ke transparentnímu zdanění). *Series* ve Spojených státech požívají daňového zvýhodnění: pokud rozdělí alespoň 90 % zdanitelných příjmů (bez realizovaných kapitálových zisků), jsou oprávněny toto rozdělení daňově uplatnit. Díky tomu lze splatnou

federální daň Spojených států z příjmů snížit až na nulu. Podle zjištění Bundesfinanzgericht (Spolkový finanční soud, Rakousko), která v tomto ohledu nebyla zpochybněna, provedla další účastnice řízení rozdělení veškerého zisku za rok 2013, v důsledku čehož nebylo třeba odvést žádnou federální daň Spojených států z příjmů.

- 2 Další účastnice řízení je volně obchodovatelný retailový fond, který investuje převážně do evropských kótovaných akcií a který ve státě, jehož je rezidentem, podléhá dohledu nad finančním trhem vykonávanému podle souboru pravidel, který je srovnatelný s evropským a [rakouským] právem v oblasti obezřetnostního dohledu. Její fond je spravován podle stejných zásad a investičních kritérií jako investiční fond téhož názvu povolený v Lucembursku. Její fungování ve všech podstatných ohledech odpovídá vnitrostátnímu investičnímu fondu, a tedy „subjektu kolektivního investování do převoditelných cenných papírů“ (dále jen „SKIPCP“) ve smyslu směrnice 2009/65/ES.
- 3 Díky portfoliovým účastem na dvou rakouských akciových společnostech kótovaných na burze byly další účastníci řízení v kalendářním roce 2013 vyplaceny dividendy ve výši 387 679 eur. Rozdělovací společnosti [z nich] strhly částku ve výši 25 % odpovídající dani z příjmů z kapitálového majetku a odvedly ji Finanzamt (finanční úřad, Rakousko). Sražená srážková daň v roce 2013 činila 96 920 eur.
- 4 Na žádost další účastnice řízení finanční úřad – na základě smlouvy o zamezení dvojímu zdanění mezi Rakouskou republikou a Spojenými státy – snížil daň z příjmů z kapitálového majetku na 15 % a vrátil další

účastníci řízení částku určenou pro její podílníky usazené ve Spojených státech, odpovídající rozdílu (38 768 eur) oproti sražené dani z příjmů z kapitálového majetku, jejíž výše činila 25 %. Další účastnice řízení se prostřednictvím následně podaných žádostí – založených na § 21 odst. 1 bodu la KStG 1988 – vlastním jménem domáhala vrácení zbývajících srážkových daně z těchto příjmů dosažených v roce 2013 (58 152 eura), v důsledku čehož by ve výsledku došlo ke snížení daně z příjmů z kapitálového majetku na nulu.

- 5 Finanční úřad dané žádosti zamítl s odůvodněním, že další účastnice řízení není usazena v žádném z členských států EU ani v EHP. Bundesfinanzgericht (Spolkový finanční soud) vrácení daně z příjmů z kapitálového majetku rovněž zamítl, a to rozsudkem ze dne 3. října 2017.
- 6 Verwaltungsgerichtshof (Správní soudní dvůr, Rakousko) toto rozhodnutí rozsudkem ze dne 13. ledna 2021 zrušil pro nezákonnost jeho obsahu, protože za účelem určení, zda musí dojít k vrácení daně z příjmů z kapitálového majetku, je nejprve třeba pomocí typového porovnání zjistit, zda je daná zahraniční entita srovnatelná s některou rakouskou korporací, a následně posoudit přičtení příjmů. Brání-li přičtení příjmů dané zahraniční entitě pouze § 188 InvFG 2011, jedná se o omezení volného pohybu kapitálu, jehož odůvodněnost je třeba posoudit. V rámci řízení vedeného po vrácení věci Bundesfinanzgericht (Spolkový finanční soud) další účastníci řízení přiznal nárok na vrácení sporné daně z příjmů z kapitálového majetku. Proti tomuto rozsudku

směřuje opravný prostředek „*Revision*“, který podal Finanzamt für Großbetriebe (Finanční úřad pro velké podniky, Rakousko).

Hlavní argumenty účastníků původního řízení

- 7 Finanzamt für Großbetriebe v podstatě tvrdí, že při typovém porovnání je třeba přihlídnout k okolnosti, že v případě další účastnice řízení se i podle práva jejího domovského státu v oblasti obezřetnostního dohledu jedná o investiční fond. V rámci EU by se na další účastnici řízení vztahovala povinnost opatřit si povolení podle směrnice o SKIPCP. Tuzemské entity, které jsou z hlediska práva v oblasti obezřetnostního dohledu kvalifikovány jako investiční fondy a naplňují znaky SKIPCP, v roce 2013 bezvýjimečně podléhaly transparentnímu zdanění fondů. V případě zahraniční entity, kterou je podle cizího práva v oblasti obezřetnostního dohledu rovněž třeba kvalifikovat jako investiční fond a která naplňuje znaky SKIPCP, tomu musí být stejně. Dokonce i v případě, že se má za to, že uvedené entity jsou srovnatelné, je dané ustanovení odůvodněno zájmem na zachování vyváženého rozdělení zdaňovací pravomoci, soudržnosti daňového systému a předcházení zneužitím.
- 8 Další účastnice řízení v podstatě uvedla, že § 21 odst. 1 bod 1a KStG 1988 se podle jeho znění sice použije pouze na osoby s omezenou daňovou povinností usazené v některém členském státě EU nebo státě EHP, s ohledem na unijní judikaturu týkající se volného pohybu kapitálu zakotveného v článku 63 SFEU je však třeba možnost požádat

o vrácení odvedených srážkových daní poskytnout i subjektům z třetích zemí.

Stručné odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 9 Podle § 2 odst. 2 InvFG 2011 mohly být rakouské investiční fondy, které je třeba považovat za SKIPCP, podle práva v oblasti obezřetnostního dohledu zřízeny pouze jako podílový fond. Tento podílový fond bylo v souladu s § 46 InvFG 2011 třeba přičíst příslušným podílníkům; samotný podílový fond neměl právní osobnost. Podle § 186 InvFG 2011 bylo pro tyto SKIPCP kogentně stanoveno transparentní zdanění fondů. To znamená, že samotný fond není daňovým subjektem a příjmy se přičítají podílníkům.
- 10 Pokud rakouský fond kolektivního investování obdrží portfoliové dividendy z účasti na rakouské kapitálové společnosti, nepřičítají se dané příjmy z daňového hlediska fondu, nýbrž podílníkům. Pokud podílníci nejsou usazeni v Rakousku, obdrží vratku daně z příjmů z kapitálového majetku v souladu se smlouvou o zamezení dvojímu zdanění uzavřenou se státem, jehož jsou rezidenty.
- 11 Ustanovení § 188 InvFG 2011 stanovilo, že u zahraničních investičních fondů se v případě, že aktiva podléhající cizímu právu byla na základě zákona, stanov nebo skutečné praxe investována v souladu se zásadami rozložení rizika, bez ohledu na jejich právní formu vždy použije § 186 InvFG 2011, tedy právní úprava týkající se transparentního zdanění fondů formou přičtení příjmů podílníkům. Na zahraniční subjekty, které

svá aktiva investují v souladu se zásadami rozložení rizik, se tedy uvedené vztahovalo i v případě, že byly na základě typového porovnání srovnatelné s některou rakouskou právnickou osobou.

- 12 Rakouské subjekty, které byly organizovány jako korporace, byly naproti tomu vždy posuzovány v závislosti na právní formě a zdaněny podle právních předpisů o korporační dani, a to dokonce i v případě, že aktiva byla na základě zákona, stanov nebo skutečné praxe investována v souladu se zásadami rozložení rizika.
- 13 Podle rakouského práva v oblasti obezřetnostního dohledu by další účastnice byla SKIPCP a v Rakousku by mohla být zřízena výlučně jako podílový fond, který je ve spoluvlastnictví podílníků. Takový podílový fond vždy nutně podléhal transparentnímu zdanění investičních fondů.
- 14 Verwaltungsgerichtshof (Správní soudní dvůr) si klade otázku, zda taková právní úprava, jako je ustanovení § 188 InvFG 2011, která ve zvláštním případě, kdy se jedná o SKIPCP, resp. o zahraniční retailové fondy naplňující znaky SKIPCP, zajišťuje, že dojde ke stejnému daňovému zacházení s tuzemskými i zahraničními investičními fondy, představuje omezení volného pohybu kapitálu. A to z toho důvodu, že pokud by další účastnice řízení působila jako rakouský investiční fond, rovněž by nemohla dosáhnout započtení daně z příjmů z kapitálového majetku ani jejího vrácení. Proto pro podílníky není atraktivnější investovat do tuzemských, namísto do zahraničních retailových fondů. Je tomu naopak: Vyloučí-li unijní právo použití § 188 InvFG 2011 i

v případě SKIPCP, je atraktivnější investovat do zahraničních, namísto do tuzemských retailových fondů, protože transparentní zdanění brání pouze zahraniční fond.

- 15 Koncepce rakouského zdanění investičních fondů byla od počátku úzce provázána s právem v oblasti obezřetnostního dohledu, které nepřipouštělo zřízení [subjektu kolektivního investování] ve formě korporace, a byla zaměřena na to, aby bylo u tuzemských i zahraničních retailových fondů zajištěno transparentní zdanění na úrovni podílníků. To vyplývá již ze skutečnosti, že právo v oblasti obezřetnostního dohledu a daňová ustanovení byly od roku 1963 společně upraveny v jednom zákoně [§ 23 Investmentfondsgesetz 1963 (zákon o investičních fondech z roku 1963)]. Vlastní režim zdanění nebyl v případě tuzemských retailových fondů považován za potřebný, protože právo v oblasti obezřetnostního dohledu připouštělo pouze entity podléhající transparentnímu zdanění, a fond proto nemohl být daňovým subjektem.
- 16 Tuto provázanost mimoto dokládají ustanovení Alternative Investmentfonds Manager-Gesetz (zákon o správcích alternativních investičních fondů, dále jen „AIFMG“), jež v projednávané věci ještě nejsou použitelná, kterým bylo – v souladu se směrnicí 2011/61/EU, která jím byla provedena do vnitrostátního práva – v tuzemsku umožněno zřizování určitých retailových alternativních investičních fondů, a to na rozdíl od toho, jak tomu bylo doposud, ve formě korporací (např. nemovitostní investiční fondy). Zároveň totiž bylo zdanění investičních fondů upravené v § 186 a § 188 InvFG 2011

změněno tak, že – a to i v tuzemsku – rozhodující je již pouze skutečnost, zda je fond z hlediska práva v oblasti obezřetnostního dohledu kvalifikován jako investiční fond (například jako SKIPCP nebo alternativní investiční fond) a právní forma již není relevantní. U všech retailových fondů je tak i nadále zajištěno, že fond – i kdyby se nyní mělo jednat o tuzemskou korporaci – nemůže bránit transparentnímu zdanění a dojde k transparentnímu zdanění na úrovni podílníka. Zavedení daňového režimu – obdobného režimu stanovenému § 188 InvFG 2011 – pro vnitrostátní retailové fondy se stalo potřebným teprve v důsledku změny práva v oblasti obezřetnostního dohledu provedené AIFMG.

- 17 S ohledem na výše uvedené má Verwaltungsgerichtshof (Správní soudní dvůr) pochybnosti o tom, zda jsou zahraniční retailové fondy, které z věcného hlediska představují SKIPCP, a korporace, které sice svá aktiva investují v souladu se zásadami rozložení rizika, avšak nepředstavují SKIPCP, objektivně srovnatelné.
- 18 Pokud by Soudní dvůr dospěl k závěru, že jejich situace jsou objektivně srovnatelné, bylo by podle Verwaltungsgerichtshof (Správní soudní dvůr) třeba zkoumat, zda by mohl existovat důvod ospravedlňující omezení volného pohybu kapitálu. V této souvislosti by zejména bylo třeba posoudit, zda by bylo jako odůvodnění možno použít zájem na zachování vyváženého rozdělení zdaňovací pravomoci.
- 19 Podle rakouského práva nejsou tuzemské SKIPCP zproštěny povinnosti odvést daň z příjmů z kapitálového majetku. Ke zproštění může vždy

dojít pouze na úrovni podílníků. Rakouská koncepce zdanění investičních fondů tak zaručuje, že příjmy z kapitálového majetku, které jsou podle tuzemského daňového práva zdanitelné, budou zproštěny zatížení daní z příjmů z kapitálového majetku (v důsledku započtení nebo vrácení) pouze tehdy a pouze do té míry, v jaké se na příslušné podílníky vztahuje smlouva o zamezení dvojímu zdanění (mezi Rakouskem a státy, jejichž jsou rezidenty), která připouští snížení nebo osvobození od daně z příjmů z kapitálového majetku. Ustanovení § 188 InvFG 2011 stejně tak zajišťuje, že i v případě zahraničních investičních fondů, které rovněž naplňují znaky SKIPCP, dojde ke zproštění pouze v souladu smlouvami o zamezení dvojímu zdanění uzavřenými se státy, jejichž rezidenty jsou podílníci.

- 20 To je důležité především pro fyzické osoby v postavení podílníků, jejichž tuzemské výnosy z účasti podléhají dani a kteří zpravidla mohou na základě smlouvy o zamezení dvojímu zdanění dosáhnout pouze částečného vrácení daně z příjmů z kapitálového majetku. Pokud tito podílníci mají účast na vnitrostátním fondu, dochází k vrácení pouze na základě smlouvy o zamezení dvojího zdanění. Pokud by se uznalo, že další účastníci řízení může bránit transparentnímu zdanění, byla by celá daň z příjmů z kapitálového majetku vrácena fondu, a tedy v konečném důsledku i podílníkům, bez ohledu na to, zda tito podílníci byli k vrácení oprávněni na základě smlouvy o zamezení dvojího zdanění, která se na ně vztahuje.

- 21 Celkově se výklad unijního práva, pokud jde o tyto otázky, nezdá jako natolik zřejmý, že není ponechán prostor pro žádnou rozumnou pochybnost.

PRACOVNÍ DOKUMENT